

ZAPISNIK PLENARNEGA ZASEDANJA MEDNARODNEGA SLAVISTIČNEGA
KOMITEJA

(Otočec, 18. avgust 2003)

Plenarno zasedanje Mednarodnega slavističnega komiteja (v nadaljevanju MSK) je potekalo 18. avgusta 2003 v konferenčni dvorani Hotela Šport na Otočcu (Slovenija). Zasedanja MSK se je udeležilo 32 rednih članov in 4 častni člani MSK. Prisotni redni člani MSK so bili: prof. Marko M. **Pavlyshyn** (Avstralija in Nova Zelandija), prof. Gerhard **Neweklowsky** (Avstrija), prof. Francis **Thomson** (Belgija), prof. Henadz' **Cychun** (Belorusija), prof. Todor **Bojadžijev** (Bolgarija), prof. Ivo **Pospíšil** (Češka), prof. Jens **Norgard-Sorensen** (Danska), Aleksandr **Duličenko** (Estonija), prof. Hannu **Tommola** (namesto Jouka Lindstedta, Finska), prof. Hélène **Włodarczyk** (Francija), prof. Anica **Nazor** (Hrvaška), prof. Stefano **Garzonio** (Italija), prof. Wolf **Moscovich** (Izrael), prof. Jun-ichi **Sato** (Japonska), prof. Nicholas **Žekulin** (Kanada), prof. Gergely **Benedek** (namesto Istvána Nyomárkaya, Madžarska), prof. Milan **Gjurčinov** (Makedonija), prof. Karl **Gutschmidt** (Nemčija) in prof. Dietrich **Scholze-Šolta** (Lužica), prof. Cecilia **Odé** (Nizozemska), prof. Lucjan **Suchanek** (Poljska), prof. Stanisław **Gajda** (koordinator komisij pri MSK), prof. Dorin Gămulescu (Romunija), prof. Aleksandr **Moldovan** (Ruska federacija), prof. Ján **Dorul'a** (Slovaška), prof. Alenka **Šivic-Dular** (Slovenija, predsednica MSK), prof. Slobodan **Marković** (Srbija in Črna gora), prof. Sven **Gustavsson** (Švedska), prof. Patrick **Seriot** (Švica), prof. Vsevolod **Naulko** (namesto Vitalija Rusanivskega, Ukrajina), prof. John **Dunn** (Velika Britanija), prof. Michael **Flier** (ZDA). Prisotni častni člani MSK so bili: prof. Hans **Rothe** (Nemčija), prof. Janusz **Siatkowski** (Poljska), prof. Slavomír **Wollman** (Češka), prof. Giovanna **Brogi Bercoff** (namesto prof. Riccarda Picchia, Italija).

Zasedanja so se udeležili še prof. Yumi **Nakajima** (tajnica Japonskega slavističnega komiteja), prof. Aleksander **Skaza** (podpredsednik MSK), prof. Vladimir **Osolnik** (predstojnik Oddelka za slavistiko, Filozofska fakulteta v Ljubljani) in Silvo **Torkar** (strokovni tajnik).

Zasedanje MSK se je začelo s pozdravi predsednice MSK prof. A. Šivic - Dular in najstarejšega in častnega člana MSK prof. S. Wollmana. Prof. Wollman se je v svojem nagovoru spomnil svojega sodelovanja v MSK, predvsem pa duha in načel, ki so MSK vodila pri delovanju. Med drugim je poudaril, da se je MSK od 60. let zavzemal za širok, filološki profil slavističnih kongresov in da so ga pri delovanju vodila najzlahtnejša načela akademske in demokratične tradicije, še posebej pa je poudaril, da so se temeljne odločitve sprejemale dosledno samo s konsenzom (tj. nikoli ne z glasovanjem).

Dnevni red zasedanja:

1. Poročilo o delu v obdobju 1998–2003.
2. Organizacijska vprašanja.
3. Komisije pri Mednarodnem slavističnem komiteju.
4. Organizacija 14. mednarodnega slavističnega kongresa.
5. Razno.

V poročilu o delu MSK v obdobju 1998–2003 je predsednica spomnila, da se je, izhajajoč iz sklepa plenarnega zasedanja Krakov–Mogilane (1998), na štirih delovnih zasedanjih sestajalo predsedstvo MSK v zoženi sestavi, in sicer v Brnu in Pragi (1999), Zagrebu (2000), Ružomberku (2001) in Mariboru (2002), plenarno zasedanje pa poteka samo tokrat na Otočcu. Na prvem zasedanju v Brnu je bil potrjen osnutek tematike za 13. mednarodni slavistični kongres, ki ga je pripravil Slovenski slavistični komitej in ki je bil razposlan v presojo tudi vsem nacionalnim komitejem (1999). Kongresna tematika je bila dokončno sprejeta na zasedanju v Zagrebu, prav tako tudi oblike dela kongresa, določeno je bilo število tematskih blokov (v nadaljevanju: TB),

število in vrste publikacij, organizacija razstave itd. V Ružomberku je bilo izbranih in sprejetih dvajset TB. V Mariboru je bil izdelan in potrjen končni program kongresa in časovni plan organizacijskih dejavnosti do začetka kongresa. Zapisniki s teh zasedanj so bili objavljeni v revijah *Slavia*, *Slavistična revija*, na spletni strani kongresa in drugod. – Organizacijski odbor Slovenskega slavističnega komiteja je po svojih najboljših močeh izpeljal sprejete naloge in izdal tudi vse tri kongresne publikacije: *Drugo obvestilo*, *Zbornik povzetkov I–II* in *Program kongresa*. – Po podatkih prijavnice službe Cankarjevega doma se kongresa dejansko udeležuje 617 aktivnih in pasivnih udeležencev iz 37 držav (od prvotno načrtovanih 850–900 udeležencev), pri čemer so bili med razlogi neudeležbe tudi visoki stroški bivanja v Sloveniji.

V razpravi o podanem poročilu so sodelovali še: prof. Brogi Bercoff, prof. Dunn, prof. Gămulescu, prof. Garzonio, prof. Marković, prof. Moldovan, prof. Moscovich, prof. Naulko, prof. Seriot, prof. Skaza, prof. Suchanek, prof. Thomson, prof. Włodarczyk, prof. Wollman, prof. Žekulin. Razpravo, ki se je kritično dotaknila bistvenih načelnih vsebinskih in organizacijskih vprašanj, koristnih tudi pri snovanju prihodnjih kongresov, je mogoče strniti v naslednje načelne ugotovitve:

Tematika kongresa: Slavistični kongresi naj se tematsko ne zožujejo, ampak naj ohranjajo svojo široko zasnovano, ker samo taki omogočajo celosten vpogled v razvoj slavistike; problematika slovanske etnogeneze, ki je skupna vsem slovanskim jezikom, nikakor ne sme ostajati ob strani, vendar pa naj tematika odraža tudi prehod iz starega načina življenja v novega in naj bo odprta tudi za moderna vprašanja, npr. sociološka, antropološka, rabo tehnike v humanističnih znanostih.

Oblike kongresnega dela: Pri organizaciji prihodnjih kongresov bi bilo morda smiselno razmišljati tudi o zmanjšanju števila referatov in o podaljšanju časa, namenjenega diskusiji, med osnovne oblike kongresnega dela pa bi bilo treba uvrstiti delo komisij pri MSK (komisije naj se še bolj odprejo vsem slavistom), posebna pozornost pa naj bo posvečena tematskim blokom in okroglim mizam. – Nekateri člani MSK so menili, da bi bilo koristno ponovno vpeljati vmesni plenarni sestanek, ker to povečuje stopnjo informiranosti.

Udeleženci: Precejšnje pozornosti je bila deležna udeležba na kongresu. Ugotovljeno je bilo, da se število udeležencev na kongresih realno zmanjšuje, čeprav najbrž iz različnih vzrokov, eden med njimi je gotovo zaskrbljujoče zmanjševanje slavistov na zahodu. Poudarjeno je bilo, da bi morali biti kongresi tudi zaradi konkurenčnih kongresov čim bolj privlačni. Nič manj ne zaskrbljuje niti neprihod na kongres članov nacionalnih delegacij, ki so bili izbrani v nacionalno kvoto in tako onemogočili udeležbo drugim. Glede na to, da udeležbo vse bolj krojijo tudi finančni razlogi, bi nacionalni komiteji lahko zahtevali, da si prijavitelji sami zagotovijo finančna sredstva in (celo), da se kotizacija kot zagotovilo udeležbe vplača že pred prihodom.

Za poročevalce, ki na sklepnem plenarnem zasedanju slavističnega kongresa poročajo o uspešnosti izvedbe programa, so bili na Otočcu imenovani: prof. Duličenko in prof. Moldovan (jezikoslovje), prof. Pospšil in prof. Skaza (literatura in kulturologija), prof. Stančev (tematski bloki), prof. Suchanek (okrogle mize).

Organizacijska vprašanja: V obdobju 1998–2003 so bili za nove redne člane MSK izvoljeni prof. M. Pavlyshyn (Avstralija z Novo Zelandijo) namesto prof. P. Cubberleya, prof. G. Neweklowsky (Avstrija) namesto prof. R. Neuhäuserja, prof. H. Włodarczyk (Francija) namesto prof. M. Aucouturiera, prof. S. Garzonio (Italija) namesto prof. Brogi Bercoff, prof. N. Žekulin (Kanada) namesto prof. T. Priestlyja, prof. D. Scholze - Šošta (Lužiški Srbi) namesto prof. H. Schuster Šewca, prof. C. Odé (Nizozemska) namesto prof. W. Vederja, A. Moldovan (Rusija) namesto prof. O. N. Trubačeva, prof. P. Seriot (Švica) namesto prof. J. P. Locherja. Na predlog nacionalnih komitejev so bili za svoje znanstvene in organizacijske zasluge na področju slavistike izvoljeni trije novi člani MSK: prof. Riccardo Picchio (Italija), prof. Janusz Siatkowski (Poljska) in prof. Gheorge Mihăilă (Romunija).

Prof. Šivic - Dular je nadalje opozorila, da v času tega mandata ni bilo mogoče vzpostaviti formalnih stikov s slavističnimi komiteji v Grčiji, Indiji, Moldaviji, Norveški in Španiji oz. samo s posamezniki iz Grčije in Španije, ki so bili motivirani za prihod na kongres. Prof. Sorensen je obljubil pomoč pri navezavi stikov z Norveško. Prof. Šivic - Dular nadalje ugotavlja, da od držav s slovanskim jezikom samo Bosna in Hercegovina ni včlanjena v MSK in poprosi za mnenje o ukrepih za odstranitev tega stanja. Po razpravi, v kateri so sodelovali prof. Marković, prof. Nazor, prof. Siatkowski, prof. Žekulin, je bilo ugotovljeno, da so trenutno samo slavisti iz Republike Srbske (posredno) prek Saveza slavističnih društev Srbije in Črne gore včlanjeni v MSK, da pa je prisotnost tudi drugih dveh entitet nujna zaradi izvedbe mednarodnih projektov, npr. OLA. Ker doslej za sprejem v MSK slavisti iz Bosne in Hercegovine niso zaprosili, se pooblašča novo predsedstvo MSK, da zadevo uredi. Prof. Nazor je ponudila pomoč pri navezovanju stikov. – Hkrati je MSK podprl prošnjo Kazahstana za sprejem v članstvo s pripombo, da se lahko včlaniti samo kot kolektivni član (društvo); za izpeljavo tega sklepa se pooblašča predsedstvo MSK v naslednjem mandatu.

Prof. Wollman je predlagal, da predsedstvo MSK zaprosi vse nacionalne komiteje za podatke o tem, koga predstavljajo in o številu slavističnih ustanov v njihovih državah. Zato da bi se pridobil natančnejši pregled nad stanjem slavistike po svetu, bo revija *Slavia* izvedla anketo o tej problematiki.

Komisije pri Mednarodnem slavističnem komiteju: Delovanje komisij v obdobju 1998–2003 je spremljal koordinator komisij prof. S. Gajda in o svojem delovanju na Otočcu tudi poročal. Povedal je, da je navezal stik z večino komisij s seznama, ki ga je prejel ob nastopu funkcije, in pri tem ugotovil, da iz različnih vzrokov realno deluje samo okrog 50–60 % od 29 komisij s seznama (in dodatno še 30., Etimološka komisija, potrjena na zasedanju v Zagrebu). Pisno poročilo prof. Gajde o delovanju komisij v tem obdobju je objavila *Slavia*. Za formalno regulacijo – v programskem smislu ostajajo komisije popolnoma samostojne – in za okvirni nadzor nad delovanjem komisij s strani MSK je prof. Gajda že na zasedanju v Ružomberku (2001) predstavil osnutek dokumenta *Ramowe zasady dzialania komisji afiliowanych przy MKS*, ki ga tokrat predlaga v razpravo.

V izčrpnih razpravi so sodelovali še prof. Brogi Bercoff, prof. Gămulescu, prof. Gjurčinov, prof. Moldovan, prof. Naulko, prof. Neweklowsky, prof. Pospíšil, prof. Šivic - Dular, prof. Włodarczyk, prof. Wollman, prof. Žekulin. – Mandat komisij se omejuje na 5 let, tj. na obdobje med dvema kongresoma, komisijam, ki ne delujejo, se mandat ne podaljša, nove komisije pa se potrjujejo samo v primeru, če so izpolnjeni formalni pogoji. Na vsakokratnem kongresu se imenujejo predsedniki in člani komisij, predsednikom komisij pa, ki odhajajo z dolžnosti, se izreče zahvala. Delo komisij bi bilo treba popularizirati na spletni strani MSK in omogočiti, da se vanje vključujejo/jih vodijo tudi mlajši raziskovalci. Komisije morajo o svojem delu pisno poročati koordinatorju komisij, ta pa jih objavi v *Slavii* kot osrednjem glasilom, ki poroča o delu MSK. MSK se prof. Gajdi zahvali za dobro opravljeno delo in sprejme njegove predloge. Dokument *Ramowe zasady dzialania komisji* bo posredovan tudi predsednikom vseh komisij. – Na zasedanju se je razpravljalo o problematiki nekaterih že obstoječih komisij (npr. za jezikoslovno bibliografijo, za transkripcijo, za arheologijo) in predlagana je ustanovitev nove komisije o vprašanih slavistiki na univerzah, predlog je bil sprejet na okrogli mizi o položaju univerzitetne slavistike.

Za mandatno obdobje 2003–2008 je na predlog prof. Gajde MSK potrdil 23 komisij, ki izpolnjujejo pogoje o delovanju:

1. Komisija slovanského folklóru (predsednik: Лубинко Раденковић)
2. Komisja Onomastyki Słowiańskiej (predsednica: Ewa Rzetelska - Feleszko)
3. Комиссия за компютърна обработка на средновековни славянски ръкописи и старопечатни книги (predsednik: David Birnbaum)

4. Komisja Przekładoznawcza (predsednik: Piotr Fast)
5. Komisja Etnolingwistyczna (predsednik: Jerzy Bartmiński)
6. Komisja Badań Porównawczych Literatury (predsednica: Halina Janaszek - Ivaničková)
7. Komisja Słowiańskich kontaktów Językowych (predsednik: Gerd Hentschel)
8. Komisja Słowiańskiego etnologicznego atlasu (predsednik: Mojmir Benža)
9. Komise slovanské stylistiky a poetiky (predsednik: Ivo Pospíšil)
10. Komisja Budowy Gramatycznej Języków Słowiańskich (predsednica: Jarmila Panevová)
11. Komisja Edytorsko-Tekstologiczna (predsednik: Adam Karpiński)
12. Komisja archeologiczna (predsednik: Peter Šalkovský)
13. Komisja Najnowszych Dziejów Słowian (predsednica: Irena Stawowy - Kawka)
14. Komisja Bibliografii Lingwistycznej (predsednica: Zofia Rudnik - Karwatowa)
15. Комиссия по лексикологии и лексикографии (predsednica: Маргарита И. Чернышева)
16. Славянская библейская комиссия (predsednik: Анатолий А. Алексеев)
17. Komisia slovanských spisovných jazykov (Ján Bosák)
18. Komise pro církevněslovanské slovníky (predsednica: Zdenka Ribarová)
19. Commissione Storia Slavistica (predsednica: Giovanna Brogi Bercoff)
20. Комиссия по словообразованию (predsednik: Игорь С. Улуханов)
21. Комиссия по славянской фразеологии (predsednik: Валерий Мокиенко)
22. Komisja Fonetyki i Fonologii Języków Słowiańskich/Komisja pre fonetiku a fonológiu slovanských jazykov (predsednik: Ján Sabol)
23. Etymologická komise (predsednik: Александар Лома)

Organizacija 14. mednarodnega slavističnega kongresa: V nadaljevanju se je MSK soočil z izbiro kraja izvedbe 14. mednarodnega slavističnega kongresa, pri čemer naj bi bila po dosežanju ritmu organizacije na vrsti ena izmed vzhodnoslovanskih držav ali pa slovanska država, ki kongresa sploh še ni gostila (Belorusija, Makedonija). Uvodoma je prof. Šivic - Dular podala historiat izbire organizatorja naslednjega kongresa: Na zasedanju v Zagrebu (2000) se je predsedstvo MSK strinjalo s predlogom kandidature Beloruskega slavističnega komiteja, če bi finančno podporo zagotovila beloruska vlada, vendar pa se prof. Cychunu do zasedanja v Ružomberku (2001) takšne podpore ni posrečilo dobiti. Zato je bilo na zasedanju v Mariboru v odsotnosti beloruskega predstavnika prof. Cychuna sklenjeno, da prof. Gjurčinov in prof. Moldovan s svojima nacionalnima komitejema preučita realne možnosti za organizacijo kongresa v Makedoniji oziroma v Ruski federaciji, z naklonjenostjo pa je bila sprejeta ponudba prof. Pospíšila, da bi kongres lahko potekal v Češki republiki. Po mariborskem zasedanju pa so prišle potrditve treh kandidatur: beloruske (decembra 2002), makedonske (februarja 2003) in češke (maja 2003). – V nadaljevanju se je prof. Cychun odrekel kandidaturi iz moralnih razlogov, ker Beloruski slavistični komitej ni bil obvestil MSK, da si še prizadeva pridobiti soglasje beloruske vlade, vendar pa je dodal, da Belorusija ostaja kandidat za organizacijo 15. mednarodnega slavističnega kongresa, po tem pa sta prof. Gjurčinov in prof. Pospíšil predstavila svoji kandidaturi. Predstavitvi je sledila poglobljena razprava o obeh kandidaturah in o merilih, na podlagi katerih bi bil MSK lahko odločil za eno izmed njiju. V njej so sodelovali prof. Benedek, prof. Cychun, prof. Duličenko, prof. Dunn, prof. Flier, prof. Gămulescu, prof. Gjurčinov, prof. Marković, prof. Neweklowsky, prof. Pavlyshyn, prof. Pospíšil, prof. Rothe, prof. Seriot, prof. Siatkowski, prof. Skaza, prof. Suchanek, prof. Šivic - Dular, prof. Thomson in prof. Žekulin. Ker razprava ni pripeljala do soglasne odločitve in ker nobeden izmed obeh predlagateljev ni prostovoljno umaknil kandidature, se je predsedstvo MSK prvič v zgodovini odločilo za tajno glasovanje, vendar pa so se od te rešitve distancirali častni člani in nekaj rednih članov. V komisijo za pregled glasovalnih lističev so bili imenovani prisotni častni člani MSK: prof. Rothe, prof. Siatkowski in prof. Wollman. Od 32 rednih članov MSK jih je glasovalo 31; oddali so 17 glasov v prid Makedonije, 13 glasov v prid Češke republike, 1 glasovnica pa je bila neveljavna. S tem je MSK poveril

organizacijo 14. mednarodnega slavističnega kongresa Makedonskemu slavističnemu komiteju in imenoval prof. Milana Gjurčinova za novega predsednika, prof. Liljano Minovo za podpredsednico in prof. Dimitrija Risteskega za tajnika.

Resolucija MSK: Prof. Gustavsson je MSK opozoril na katastrofalen položaj slavistike na univerzah, saj so slaviste skorajda v celoti zamenjali rusisti, polonisti, bohemisti itd., poleg tega pa se zelo zmanjšuje tudi zanimanje za učenje slovanskih jezikov, podobno poslabšanje položaja slavistike pa je opaziti tudi v slovanskih državah. Med razpravo, ki so se je udeležili še prof. Neweklowsky, prof. Brogi Bercoff in prof. Flier, sta bila načelno podprta dva predloga z okrogle mize *Univerzitetna slavistika u slavenskim i neslavenskim zemljama*, in sicer predlog o ustanovitvi posebne komisije pri MSK kot stalnega foruma za ta vprašanja in predloga o sprejemu resolucije o položaju slovanskih jezikov, literatur in kultur v Evropi in širše, ki bi jo nacionalni komiteji naslovili na oblasti v svojih državah, čeprav so včasih učinkovitejša individualna pisma.